

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 350/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JANÍČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, 4, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/68/2024 z 30. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. apríla 2025 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv zaručených čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania. Súčasne žiada o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd prikázal Mestskému súdu Košice (ďalej len „mestský súd“), aby sa v konaní sp. zn. K2-4T/54/2013 dočasne zdržal vykonávania úkonov, najmä vydania rozsudku vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením vyšetrovateľa z 28. augusta 2006 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania

skutku (ďalej len „Trestný zákon z roku 1961“). Ďalším uznesením vyšetrovateľa zo 6. septembra 2006 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie aj pre trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom v relevantnom čase (ďalej len „Trestný zákon z roku 2005“).

3. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II podal na sťažovateľa obžalobu sp. zn. 2 Pv 1114/05 z 10. mája 2013 pre skutky právne kvalifikované ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona z roku 1961 a trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona z roku 2005. Táto obžaloba bola uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4T/54/2013 z 30. novembra 2015 podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku odmietnutá a vec bola vrátená prokurátorovi na došetrenie. Na sťažnosť prokurátora krajský súd uznesením sp. zn. 8To/72/2016 z 3. augusta 2016 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4T/54/2013 z 30. novembra 2015 a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Po vrátení veci okresný súd obžalobu prijal a vo veci vykonal viacero hlavných pojednávaní.

4. Okresný súd vo veci sťažovateľa prvýkrát meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 4T/54/2013 z 19. decembra 2019, ktorým sťažovateľa podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sťažovateľ spáchal skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona z roku 1961. Okresný súd súčasne sťažovateľa podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky právne kvalifikované ako trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona z roku 2005. Krajský súd uznesením sp. zn. 4To/55/2020 zo 7. augusta 2020 podľa § 321 ods. 1 písm. b) a d) Trestného poriadku zmieneny rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

5. Vo veci sťažovateľa rozhodol okresný súd meritórne druhýkrát rozsudkom sp. zn. 4T/54/2013 z 26. januára 2022. Týmto rozsudkom okresný súd sťažovateľa podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku opätovne oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sťažovateľ spáchal skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona z roku 1961. Okresný súd súčasne sťažovateľa podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku opätovne oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky právne kvalifikované ako trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona z roku 2005. Krajský súd uznesením sp. zn. 7To/40/2022 z 5. októbra 2022 podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) a d) Trestného poriadku zrušil zmieneny rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec opätovne vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

6. Mestský súd vo veci sťažovateľa meritórnym spôsobom tretíkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. K2-4T/54/2013 z 9. apríla 2024 (ďalej len „rozsudok mestského súdu“), ktorým sťažovateľa podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku opätovne oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sťažovateľ spáchal skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona z roku 1961. Mestský súd súčasne sťažovateľa podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku opätovne oslobodil spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky právne kvalifikované ako trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného

zákona z roku 2005. Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) a d) Trestného poriadku zrušil rozsudok mestského súdu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec opätovne vrátil mestskému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ s poukazom na judikatúru vysokých súdnych autorít obsahlo vyjadruje nespokojnosť s napadnutým uznesením, ktorým bol zrušený rozsudok mestského súdu, ktorým bol v poradí po tretíkrát oslobodený spod obžaloby. Krajský súd pred zrušením rozsudku mestského súdu nevykonal dokazovanie, len arbitrárne prehodnotil dôkazy vykonané na prvom stupni a vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí. Svoje závery sprostredkoval mestskému súdu prostredníctvom nejasne znejúceho záväzného pokynu, ktorý vytvára tlak na odsúdenie sťažovateľa. Avizovaný pokyn smeruje k doplneniu dokazovania spôsobom, ktorý by zodpovedal presvedčeniu krajského súdu o vine sťažovateľa. Takto došlo k porušeniu viacerých zásad trestného konania, a to zásady prezumpcie nevinu, zásady bezprostrednosti a zásady voľného hodnotenia dôkazov. Sťažovateľ poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 114/2023 z 15. marca 2023 a uvádza dôvody, pre ktoré by zmienené uznesenie nemalo byť aplikované v jeho veci. Pokiaľ ide o návrh na vydanie dočasného opatrenia, sťažovateľ dáva zreteľ na neštandardný procesný vývoj vo vlastnej trestnej veci a uvádza, že mestský súd môže pod vplyvom nekorektného tlaku krajského súdu vydať odsudzujúce rozhodnutie bez splnenia ústavných požiadaviek vyplývajúcich zo zásad spravodlivého procesu.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či niet dôvodov na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd rozsahom ústavnej sťažnosti viazaný. Ak sťažovateľ v rámci dôvodov ústavnej sťažnosti vyjadruje nespokojnosť aj s predošlými rozhodnutiami krajského súdu vydanými v jeho trestnej veci, tak pre ústavný súd je rozhodné, že sťažovateľ dané rozhodnutia nestvárnil v sťažnostnom návrhu na rozhodnutie vo veci samej. V tejto súvislosti je pre ústavný súd rozhodné, že dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti (§ 124 zákona o ústavnom súde), ktorej zmeškanie nemožno odpustiť (m. m. napr. I. ÚS 603/2023), vo vzťahu k týmto rozhodnutiam už zjavne uplynula. Ústavný súd tak nevyzýval sťažovateľa na korešpondujúce doplnenie petitu, pretože ústavná sťažnosť by musela byť v tomto rozsahu odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podaná.

10. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie referenčných práv uvádzaných v bode 1 tohto uznesenia napadnutým uznesením, ktorým krajský súd po tretíkrát zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa (v danom prípade rozsudok mestského súdu, pozn.) vydané v prospech sťažovateľa a vec vrátil prvostupňovému súdu (aktuálne mestskému súdu, pozn.) na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. Ústavný súd v prvom rade podotýka, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. napr. II. ÚS 13/01). Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. II. ÚS 114/2023).

12. Základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) „sú výsledkové“. To znamená, musí im zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. napr. II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“; napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Prihliadnuc na charakter sťažnostnej argumentácie, ústavný súd pripomína, že nevykonáva procesné úkony trestného konania ani nehodnotí (nevyhodnocuje, resp. neprehodnocuje) dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní, ale ani všeobecnými súdmi a nemôže ani nahrádzať nimi prijaté právne závery, pokiaľ nie sú v zjavnom rozpore so znením, zmyslom a s účelom vo veci aplikovaných právnych noriem. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený znovu prehodnocovať hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (m. m. napr. II. ÚS 593/2011, III. ÚS 230/2012, III. ÚS 373/2015).

14. Sťažovateľ v podstate dôvodí, že krajský súd nevykonával dokazovanie a za takej situácie dospel k iným záverom ako mestský súd. Závery krajského súdu sú podľa sťažovateľovej mienky nesprávne a chýba im potrebná skutková a právna opora. Podľa presvedčenia sťažovateľa je neústavné, aby krajský súd takýmto spôsobom zasiahol do rozhodovacej právomoci mestského

súdu. Krajský súd podľa sťažovateľovho názoru bez toho, aby vykonal dôkazy, nejasným a záväzným spôsobom prikázal mestskému súdu, ako má v tejto veci postupovať, čím malo dôjsť k porušeniu viacerých zásad spravodlivého procesu.

15. Osobitosťou prerokúvanej veci je skutočnosť, že jej predmetom je kasačné rozhodnutie, čo znamená, že konanie na všeobecných súdoch ďalej pokračuje. Sťažovateľ usiluje o „kasáciu kasácie“, avšak v ďalšom štádiu konania pred mestským súdom bude mať možnosť uplatniť ochranu označených práv, a tým aj svoju argumentáciu, z čoho vyplýva, že má ešte k dispozícii iný prostriedok ochrany práv, ktorých porušenie namieta vo svojej sťažnosti. V danej veci sa teraz súdne konanie nachádza na mestskom súde, ktorý vo veci opätovne koná po rozhodnutí krajského súdu napadnutým uznesením.

16. Právny názor uvedený v predošlom bode dôvodov tohto uznesenia však neplatí absolútne. Ako napokon poukazuje aj sťažovateľ, vysoké justičné authority už kasačné rozhodnutia preskúmavali, ak na taký postup existovali závažné dôvody. Ústavný súd je však názoru, že aj napriek nie celkom štandardnému vývoju procesnej situácie v sťažovateľovej veci takýchto príčin niet. Na podporu avizovaného tvrdenia sa žiada uviesť viacero argumentov.

17. Najskôr ústavný súd podotýka, že sťažovateľom poukazované rozhodnutia ústavného súdu a Ústavného súdu Českej republiky vydané v trestných veciach sa netýkali rušenia kasačných rozhodnutí všeobecných súdov (ako napokon sťažovateľ aj naznačuje na s. 19 v bode 67 ústavnej sťažnosti). Ústavné súdnictvo v danom prípade podrobovalo prieskumu „výsledkové“ trestno-procesné akty, konkrétne rozhodnutia znejúce na odsúdenie. Ak ide o sťažovateľom odkazované rozhodnutia vydané v civilných veciach, je potrebné ešte dodať, že procesné pravidlá upravujúce postup v civilnom konaní a trestnom konaní sú upravené značne rozdielne a ich výklad nemožno v tejto veci rozumne zjednocovať (m. m. II. ÚS 114/2023).

18. V súvislosti s kvalitou odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd nespochybňuje, že v ňom možno identifikovať určité deficity, ktoré však v danom prípade nedosahujú ústavnoprávnu intenzitu. Krajský súd sa odvolal na platnú a účinnú právnu úpravu požívajúcu prezumpciu ústavnosti, z ktorej citoval. V súvislosti s formuláciou záväzného pokynu pre mestský súd je potrebné akcentovať odvolávku krajského súdu na § 327 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého (*in fine*) súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je síce viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd, avšak súčasne je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil. Hoci je mysliteľná aj konkrétnejšia formulácia kasačného pokynu, krajský súd na s. 10 napadnutého uznesenia (okrem iného) poukázal na nedostatok odôvodnenia rozsudku mestského súdu a akcentoval jeho nepresvedčivosť, ako aj arbitrárnosť. Krajský súd aj konkrétnejšie uviedol, že mestský súd sa musí po vrátení veci vysporiadať so všetkými existujúcimi dôkazmi a náležite zdôvodniť, ktorým dôkazom uveril, vzal ich za objektívne a ktorým nie, a z akého dôvodu. Preto podľa názoru ústavného súdu nie je v potenciálnej rovine vylúčené, že mestský súd po vrátení veci na nové prejednanie a rozhodnutie môže dospieť k opätovnému záveru o potrebe oslobodenia sťažovateľa spod obžaloby.

19. Ani sťažnostný odkaz na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 180/2023 z 23. mája 2023, ktorým ústavný súd v tej istej sťažovateľovej veci vyslovil porušenie základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je príliehavý. Porušenie referenčných noriem v spomenutej veci založila výlučne neprimeraná dĺžka trestného konania, čo bolo dôvodom, pre ktorý bolo sťažovateľovi priznané finančné zadost'učinenie 9 000 eur. Ústavný súd v zmienenom náleze pritom aj adresne uviedol, že nezhody súdu prvého stupňa a krajského súdu sú ústavne problematické práve z pohľadu mimoriadneho predlžovania sťažovateľovej právnej neistoty. Inými slovami, zo záverov tohto nálezu nemožno vyvodit' právomoc ústavného súdu skúmať aktuálne namietané porušenie práv napadnutým uznesením. Ujma, ktorá bola sťažovateľovi vo svetle neefektívnosti trestného konania spôsobená opakovanými zrušeniami oslobodzujúcich rozsudkov súdu prvého stupňa, bola reparovaná vyhovením ústavnej sťažnosti (IV. ÚS 180/2023) spojeným s priznaním finančného zadost'učinenia. Preto nie je dôvod, aby boli tieto okolnosti príčinou na založenie právomoci ústavného súdu konať aj v intenciách v tomto uznesení posudzovanej ústavnej sťažnosti. Napokon ústavný súd dodáva, že v aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľ neprimeranosť dĺžky trestného konania neatakujú. Ak sťažovateľ v budúcnosti nadobudne presvedčenie, že v jeho trestnom konaní v určitom dôsledku opätovne vznikajú zbytočné prietahy, nič mu nebráni, aby sa obrátil na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

20. Pozitívnu relevanciu napokon nemožno priznať ani sťažovateľovej argumentácii smerujúcej k existencii rozdielov medzi jeho trestnou vecou a okolnosťami vydania uznesenia sp. zn. II. ÚS 114/2023. Ústavný súd nespochybňuje, že v prípade sťažovateľa (na rozdiel od uznesenia sp. zn. II. ÚS 114/2023) zrušil krajský súd prvostupňové meritórne rozhodnutia viackrát – celkom tri razy. Táto diferenciácia však nedisponuje kvalitatívnymi vlastnosťami, ktoré by neumožňovali vzťahnúť závery uznesenia sp. zn. II. ÚS 114/2023 na sťažovateľov prípad. Ústavný súd opätovne zvyrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (m. m. napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05). Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného náprava procesných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci [orgánov činných v trestnom konaní a súdov (m. m. napr. II. ÚS 544/2018, III. ÚS 521/2017, II. ÚS 544/2018)].

21. Inými slovami, trestné konanie vedené proti sťažovateľovi stále nie je ukončené, čo znamená, že sťažovateľ má stále k dispozícii všetky procesné práva a prípadne aj opravné prostriedky (odvolanie, dovolanie), ktorými môže namietat' porušenie svojich základných práv. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú v zmysle § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol v jej celosti, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi, ktoré sťažovateľ uplatnil v ústavnej sťažnosti. Z uvedeného dôvodu

sa ústavný súd nezaoberal ani návrhom na vydanie dočasného opatrenia, ktorý sťažovateľ uplatnil v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu